درنگ

به بهانه ساخت دو فیلم «عنکبوت» و «عنکبوت مقدس»

برای مشهد آستین‌ها را بالا بزنید

محمدرضا فرهادی‌نیا*| مسئولان عزیز شهری و استانی در حوزه فرهنگ و هنر، همت کنید تا چهره واقعی و رحمانی از مشهد در سینمای ایران و جهان به نمایش درآید. نمایش فیلم «عنکبوت» در جشنواره فجر و فیلم «عنکبوت مقدس» در جشنواره کن از سعید حنایی، تصویری دردناک و تأسف‌باری را از شهر مشهد در عرصه ملی و جهانی به نمایش گذاشت. بدیهی است نقد و تحلیل سینمایی درباره این دو فیلم مراد نگارنده نیست. آنچه در این مجال باید به آن پرداخت، این است که درباره تولید فیلم‌های سینمایی با موضوع مشهد و مضامین و قصه‌های آدم‌های برجسته و تأثیرگذار مشهد، بسیار منفعلانه برخورد و به شدت کم‌کاری شده است. قصه‌های امیدآفرین از انسان‌های تأثیرگذار و مهربانی که در این جغرافیا امکان روایت دارد، کم نیست؛ مانند دکتر شیخ، پزشکی مهربان و وظیفه‌شناس که نماد انسانیت است و فارغ از مسائل ایدئولوژیک، جذابیت‌های جهانی هم خواهد داشت. (موضوع ساخت این فیلم را در همه دیدارهایی که به عنوان دبیر انجمن صنفی تهیه‌کنندگان فیلم بلند مشهد با مدیران شهری و استانی داشتم، با تأکید فراوان پیشنهاد کرده‌ام.) میرزا جواد آقا تهرانی، پیر پالان‌دوز، فیلسوف گران‌قدر سیدجلال آشتیانی و سرداران رشید دفاع مقدس و موضوع‌های متنوع و نیز افراد متعدد که شایستگی‌های مهمی دارند، می‌توانند دستمایه تولید یک و چند فیلم درخشان باشد. اشاره‌ای به سریال «قصه‌های مجید» و جایگاه و نقشش در بازتعریف و برندینگ شهر اصفهان خالی از لطف نیست؛ اما آنچه در این میان حلقه مفقوده تولید فیلم فاخر در مشهد است، نداشتن برنامه‌ای مدون و نگاهی دغدغه‌مند در حوزه سینماست و به محض اینکه فیلمی مانند «عنکبوت مقدس» ساخته می‌شود، به جای پذیرش کم‌کاری و کاهلی خودمان، فرافکنی می‌کنیم، تقصیر را به گردن دیگران در آن سوی مرزها می‌اندازیم. باید قاعده بازی را بپذیریم که هرکس فیلم خودش را می‌سازد. کوتاه سخن اینکه اگر مدیران محترم شهر و استان همت کنند و قصد نمایش چهره توأم با مهر و صواب از مشهد را در جامعه جهانی و ملی دارند، باید برای حمایت از سینماگران توانمند مشهدی آستین بالا بزنند و در این پشتیبانی همت تام داشته باشند. تردید نکنید سینماگران مشهد با همه توان هنری خویش غیرتمندانه در کنار شما خواهند بود و شاهد تولید آثار سینمایی در خور شأن جغرافیای مقدس و باشکوه مشهد خواهیم بود.

دبیر انجمن صنفی تهیه کنندگان فیلم بلند مشهد

عنکبوت مقدس باید ما را به حرکت وادارد

حسین ابراهیمی - فعال فرهنگی |خبری منتشر شد که در جشنواره کن به یک بازیگر خانم ایرانی جایزه نفر اول را دادند. جشنواره هایی که کارنامه شان در جایزه دادن به فیلم هایی که تصویر سیاه از ایران و ایرانی منتشر می کنند، برای همگان روشن است.

این فیلم اما در مشهد اتفاق می‌افتد. قصه از همان قصه‌هایی است که خیلی نظر مخاطب امروزی را جلب می‌کند. آدم مذهبی که با انگیزه‌های دینی قصد می‌کند شهر را از زنان خیابانی پاک کند، اما راهی که انتخاب می‌کند، کشتن آن‌هاست؛ همان آدم مذهبی که نشان می‌دهند اهل رفت و آمد به حرم و زیارت امام رضا(ع) است. آنچه واضح است، این فیلم قصد دارد در کنار منتشرکردن داستان عمل منزجرکننده این شخص، به مخاطب خود القا کند که این فرهنگ منزجرکننده‌ای که میان افراد مختلف در فیلم می‌بینند، از همین مراکز دینی نشئت می‌گیرد، تفکری که در تصویر ابتدایی فیلم و آمدن اسم «عنکبوت مقدس» در کنار تصویری از شهر مشهد که حرم مطهر در وسط آن دیده می‌شود، به وضوح به تصویر کشیده شده است.

اما آیا این ادعا درست است؟ کلیپی از یکی از بیننده های فیلم در شهر کن می دیدم که از این فیلم انتقاد می کرد و بین حرف هایش می گفت انتقاد من به عنوان یک ایرانی به این فیلم این است که هیچ آدم خوبی در این فیلم وجود ندارد. این فیلم آمده است که فرهنگ ایران و ایرانی را سیاه نشان دهد!

این روزها وقتی به بهانه این خبر داستان سعید حنایی را (که این فیلم درباره او ساخته شده است) می خواندم، یاد ماجرایی مشابه افتادم، مشابه از این جهت که اشخاصی از علما و بزرگان دینی ما هم هستند که از بودن این طور زنان در جامعه دل خوشی نداشتند، اصلا شاید خود آن زن هم از کارش راضی نباشد و به جبر جامعه به این قصه گرفتار شده باشد، اما راهی که این بزرگان انتخاب می‌کنند، زمین تا آسمان با قصه این قاتل تفاوت دارد، شیخ حسین انصاریان، منبری معروف، داستان عجیبی از سامان دادن به زندگی این افراد دارد؛ همان عالمی که دعاهای او در شب های قدر همه را شگفت زده کرد، مثل آنکه برای دختر و خانواده خودش دعا می کند، برای سامان یافتن زندگی این زنان در آن شب مهم دعا کرد، کسی که از ماجرای عجیب شیخ حسین درباره زنان خیابانی صحبت می کرد و می گفت من خود شنیدم که خبرنگار از دختر جوانی سؤال کرد که «شما قبلا کجا بودید و چه می کردید؟» او گفت: «من اصلا به قبل و بعد کاری ندارم و هیچ حرفی برای گفتن ندارم. فقط این را می خواهم بگویم که یک نفر آمد و مرا نجات داد که او هم پدر من است و هم عمویم، هم برادر و دایی و مادرم، او همه کاره من است. او شیخ حسین انصاریان است.»

این است روش علمای راستین ما که از مشی اهل بیت(ع) آموخته‌اند. البته خیلی از ما فقط ادعای پیروی از اهل بیت(ع) را داریم و گاهی خورشید وجود آن‌ها پشت ابر عمل امثال ما پنهان می‌شود.

امیدواریم این روزها اهل فرهنگ و هنر ما به بهانه انتشار این فیلم سیاه، به فکر به تصویر کشیدن این حقایق نورانی و زیبایی‌های نگاه اصیل دینی بیفتند و این اتفاق ناگوار مقدمه‌ای برای پدید آمدن اتفاقات مبارک در عرصه فیلم‌سازی و کارهای هنری فاخر در کشور ما باشد.

گزارش روز

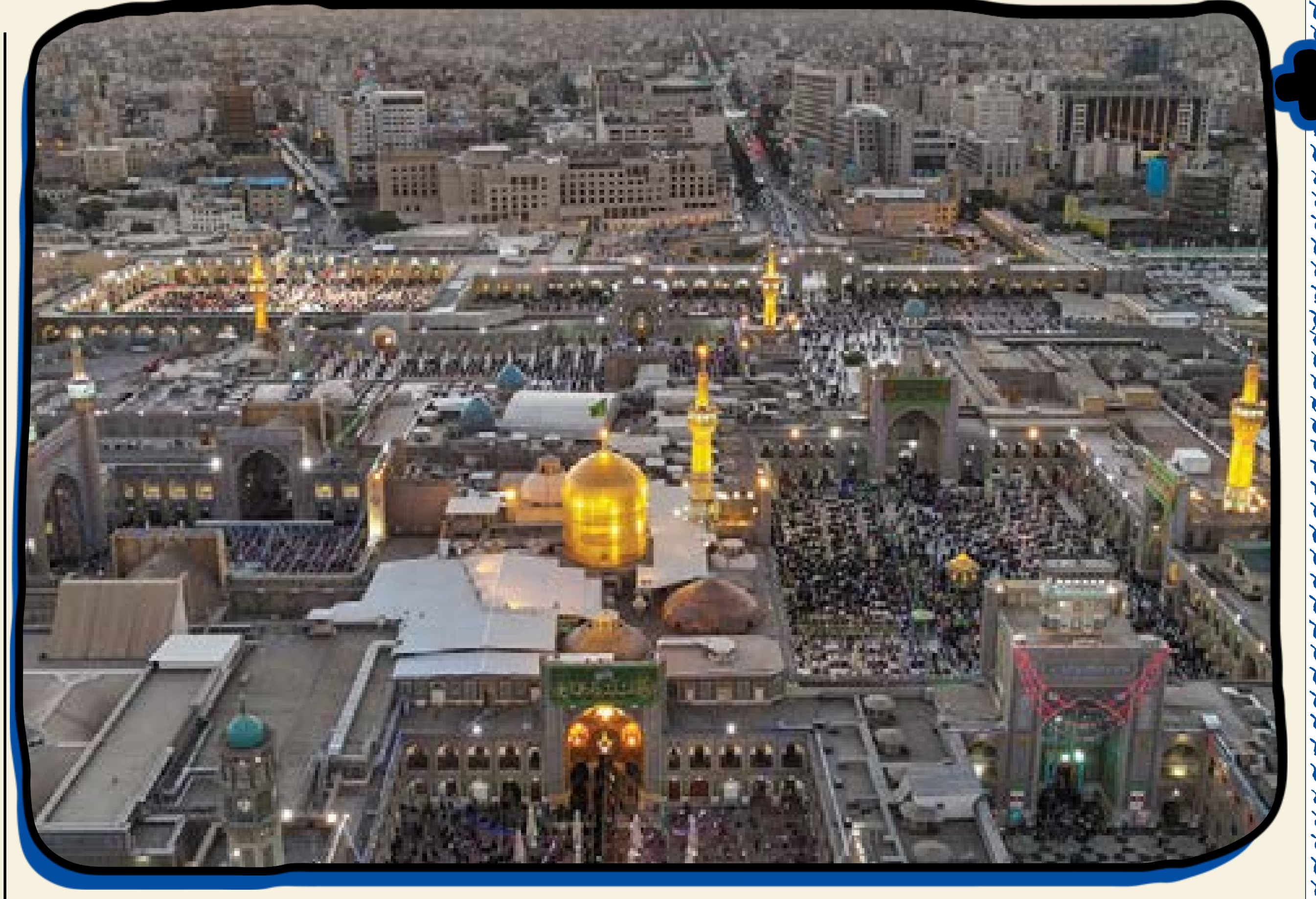

انتشار تیزر و پوستر فیلم موهن «عنکبوت مقدس»، واکنش‌های منفی زیادی به همراه داشت

چون تار عنکبوت گرفته است قلبشان

عروجی| عنکبوت که در ظاهر قرار بود فقط نام اثری باشد درباره قاتلی زنجیره‌ای، حالا اسم رمز توهین به باور میلیون‌ها مسلمان و به ویژه میلیون‌ها مشهدی است. درواقع سازندگان فیلم موهن «عنکبوت مقدس»، ترجیح داده‌اند به جای اینکه فیلمشان را بسازند و قضاوت درباره خوبی یا بدی اثرشان را به بیننده‌شان واگذار کنند، مستقیم و بی‌واسطه آنچه را پس ذهنشان بود، با پوستری شیطنت‌آمیز جار بزنند؛ طرحی که آشکارا شهر مشهد را به تارهای عنکبوت تشبیه کرده است و به خیال خام طراحان و گردانندگان این صحنه‌آرایی قداست حرم امام هشتم(ع) را زیر سؤال ببرد. این پوستر موهن باعث شد احساسات مشهدی‌ها و ایرانی‌ها و دل‌باختگان امام رضا(ع) جریحه‌دار شود و واکنش‌های تندی را در پی داشته باشد.

مهربان‌ترین آقای جهان را خیلی ارزان فروختید

حامد عسکری، غزل‌سرای مشهور ایرانی، جزو کسانی بود که به این موضوع واکنش نشان داد. او در صفحه شخصی‌اش نوشت: «این شروع فیلم عنکبوت مقدس است. با دقت نگاه کنید. مشهد را شبیه تار عنکبوت طراحی کرده‌اند. مرکز تار عنکبوت هم حرم امام رضا علیه السلام قرار دارد. خانم امیرابراهیمی! شما در این فیلم بازی کرده‌اید و به دلیل نقشتان بهترین بازیگر کن انتخاب شده‌اید. شما حق دارید ناراحت باشید. از مردم ناراحت باشید. اشکالی ندارد. راستش ما هم کم گناه نداریم، ولی امام رضا؟ زبانم لال عنکبوت؟ امام رضا علیه السلام مهربان‌تر از این حرف‌هاست که بر شما غضب بگیرد. من هم فحش و توهینی نمی‌کنم. این فقط یک زمزمه برادرانه است. زهرا خانم! در همان شب‌های جهنمی‌تان یک بار هم یک امام رضا(ع) نگفته‌اید؟! اگر گفته‌اید و جواب گرفته‌اید که خیلی بی‌معرفت هستید و اگر نگفته‌اید که دیگر حرفی نمی‌ماند. مهربان‌ترین آقای جهان را خیلی ارزان فروختید زهرا خانم.»

با ضدایرانی بودن مشکلی ندارید؟

حجت‌الاسلام امیرحسین جعفری، فعال فرهنگی، نیز در پستی اینستاگرامی نوشته است: «حالا باید به این زن گفت که اگر یک نمی از دریای غیرت و مرام امام رئوف مادر کسی وجود داشته باشد، امکان ندارد رضا باشد به اتفاقی که برای شما افتاد. ضربه‌زنندگان به آبروی شما، طبق نظر اسلام مستحق بزرگ‌ترین مجازات هستند و در روز قیامت به طور قطع باید حق شما را ادا کنند.» دانیال معمار، سردبیر روزنامه «همشهری»، نیز در توئیتی نوشت: «از دادن جایزه به امیرابراهیمی خوش حال هستید؟ ضددینی بودن فیلم «عنکبوت مقدس» به کنار، با ضدایرانی بودنش چطور کنار آمدید؟»

این فیلم توجیه تحریم‌ها علیه ایران است

بیشتر از هر چیز، کاربران زیادی هم بودند که توهین فیلم به ایرانی‌ها را محور نوشته‌هایشان قرار دادند. برای نمونه، سیدمهدی دزفولی نوشت: «فیلم عنکبوت مقدس متأسفانه فیلمی کاملا ضدایرانی و ضداسلامی است و توجیه‌کننده احساسی برای تحریم‌های بیشتر ایران. متأسفانه ایرانیانی که از این دست اقدامات حمایت یا در این کارها مشارکت می‌کنند، تسهیل‌کننده فشار بیشتر بر مردم و کشور هستند.»

ایرانی‌ها به هنرمندانی افتخار می‌کنند که سربلندی کشورشان را می‌خواهند

از طرفی، به جز جایزه امیرابراهیمی که جزو جوایز اصلی جشنواره نبود، منتقدان و داوران نگاه مثبتی به فیلم نداشتند. حتی خبرگزاری «صبا» در نقد مفصلی نوشته بود: «خشونت فیلم منجر شد چند نفر از سالن سینما بیرون بیایند.» علاوه بر بیانیه شدیداللحن خانه سینما، محمدمهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در توئیتی به این موضوع واکنش نشان داد و نوشت: «ایران‌زمین به هنرمندانی افتخار می‌کند که با عشق آل‌ا... قدرشناس ایثار حافظان امنیت و سربلندی سرزمینمان هستند. هنرمندانی که زرق و برق جشنواره‌های سیاست‌زده و تبلیغات رسانه‌های مزدور اجنبی‌پرست، آنان را مقابل باورهای بلند ملت قهرمان قرار نمی‌دهد.»

اصغر فرهادی به عنوان داور بر آرای نهایی تأثیر گذاشته است؟

هوشنگ گلمکانی، منتقد و سردبیر مجله «فیلم امروز»، هم تلاش کرد حاشیه‌های جشنواره فیلم کن و سیاست‌زدگی حاکم بر این رویداد سینمایی را از نگاه خودش تحلیل کند. او در بخشی از یادداشتش یادآور می‌شود: «جشنواره پرهیاهوی کن تمام شد و دستاوردش برای سینمای ایران و جامعه بحران‌زده ما، بیش از هر چیز، حاشیه و حاشیه بود. درباره برندگان جایزه‌ها، حدس‌های اینجایی در مواردی اندکی نزدیک به خروجی مراسم پایانی بود و البته اهدای جایزه بهترین بازیگر زن به خانم امیرابراهیمی که از قبل هم صحبتش بود، به شائبه غلبه حاشیه بر متن آمیخته شد. ما که البته نه «عنکبوت مقدس» را دیده‌ایم و نه دیگر فیلم‌های رقیب را. بنابراین قضاوتی درباره کیفیت بازی برنده جایزه نداریم. اما در رویدادهای هنری، جشنواره‌ها و داوری‌ها، همیشه حاشیه و فرامتن بر متن تأثیر می‌گذارد. حاشیه و فرامتن بخشی از کیفیت فضای پیرامون هر اثر هنری است، مثل عنصر تبلیغات. آثار هنری با روح و روان و احساسات مخاطب سروکار دارند و فضای پیرامون (حاشیه و فرامتن، از جمله تبلیغات) هم می‌تواند میزان آن تأثیر را کم یا زیاد کند. نمی‌توان این احتمال را نادیده گرفت که اطلاع داوران از آنچه بر امیرابراهیمی در سال‌ها پیش گذشته، با توجه به حضور اصغر فرهادی در میان داوران، بر آرای نهایی آن‌ها تأثیر گذاشته است. حتما تأثیری گذاشته است و این اتفاق به شکل‌های مختلف، همیشه افتاده و باز هم خواهد افتاد. هرچه حاشیه‌های پیرامون این جایزه بر رأی نهایی داوران تأثیر مثبت گذاشت، حواشی مربوط به فیلم «برادران لیلا» در فهرست داوران که اثر مثبتی نداشت و درکارکردهای داخلی‌اش هم متأسفانه بازتاب‌هایش، با وجود جایزه‌ای که این فیلم از انجمن جهانی منتقدان (فیپرشی) گرفت، اغلب منفی بود.»

واکنش متناقض علیخانی و شرکا

پس از اینکه بازیگر این فیلم جایزه بهترین بازیگر زن را کسب کرد، خیلی از بازیگران و شخصیت‌های مشهور داخلی به او تبریک گفتند، اما بعد از انتشار پوستر موهن فیلم و واکنش‌های گسترده به آن تعدادی از این سلبریتی‌ها تبریک‌هایشان را حذف کردند. احسان علیخانی، مجری مشهور تلویزیون، یکی از آن‌ها بود؛ کسی که با آب و تاب به امیرابراهیمی تبریک گفت، اما بعد تبریکش را حذف کرد. این موضوع البته برای خیلی‌ها جای تعجب داشت. اینکه چطور امثال علیخانی روی آنتن تلویزیون از امام رضا و اهل بیت(ع) مدد می‌گیرند، اما آن‌قدر شم رسانه‌ای ندارند که به این فیلم که از مدت‌ها قبل خط کلی داستان و پوسترهایش منتشر شده بود، واکنشی نشان ندادند و از طرفی برای بازیگرش هورا کشیدند. البته این موضوع مختص شخصیت‌های هنری نبود، بلکه اهل سیاست هم فریب این جریان را خوردند.

لج‌بازی می‌کنید یا بلد نیستید؟

علی علیزاده، تحلیلگر سیاسی، نیز به این موضوع واکنش نشان داد، اما واکنش او نقدی بود بر صحبت‌های آذر منصور، دبیرکل حزب اتحاد ملت. منصوری در صفحه توئیترش به بازیگر فیلم تبریک گفت و همین موضوع باعث شد علیزاده در رشته توئیتی واکنشی نوشت: «خانم آذر منصوری! فیلم «عنکبوت مقدس» چهره‌ای هیولایی نه فقط از جمهوری اسلامی، بلکه از اسلام و مردم ایران به غرب نشان می‌دهد. اسلام را دینی نشان می‌دهد که تحت تأثیر تعلیماتش مردان تبدیل به قاتلان سریالی می‌شوند و مردم ایران را کسانی نشان می‌دهد که این قاتلان سریالی را تشویق می‌کنند و از این قاتلان قهرمان می‌سازند. جایزه گرفتن این فیلم آشکارا بخشی از پازل اسلام‌هراسی و ایران‌ستیزی است. خانم منصوری! شما در مقام دبیرکل یکی از احزاب اصلاح‌طلب نمی‌دانید فیلم‌های این چنینی درنهایت در راستای مشروعیت بخشیدن به تحریم‌ها و انزوای ایران عمل می‌کنند؟ واقعا این قدر با «ایران‌ستیزی فرهنگی» در غرب که چهل سال قدمت دارد، ناآشنایید؟ یا از لج‌بازی سیاسی کنار ایران‌ستیزان ایستاده‌اید؟»

این فیلم یک شب‌نامه سخیف سیاسی است

روزنامه «کیهان» هم در مطلبی نوشت: «جشنواره کن فرانسه که به علت رویکرد نژادپرستانه و تبلیغ سیاسی با انتقادهایی روبه‌رو شد، در راستای همین رویکرد به استقبال این فیلم ضعیف ضدایرانی و ضداسلامی رفت! در بخشی از متن این بیانیه آمده است: «در جشنواره فیلم کن که تحت سیطره و فرامین دولت فرانسه برگزار می‌شود، شاهد آن بودیم که ساخته‌ای نه تنها سیاسی، بلکه شب‌نامه سخیف تصویری که ماحصل ذهن مشوش فردی دانمارکی تبار و برآمده از زر استکبار است و به اعتقادها و ارزش‌های میلیون‌ها مسلمان و جمعیت عظیم شیعیان جهان توهین کرده، مورد توجه این جشنواره قرار گرفته است.» هفتادوپنجمین دوره جشنواره فیلم کن در فرانسه، دو روز پیش با برگزاری مراسم اختتامیه و اهدای جایزه به برگزیدگان تمام شد. این دوره از جشنواره کن نیز مانند دوره‌های اخیر آن، بیش از هنر و سینما به سمت تبلیغ سیاسی و ایدئولوژیک رفت، به طوری که مراسم افتتاحیه این جشنواره با پخش پیام تصویری زلنسکی، رئیس جمهور اوکراین، برگزار شد؛ اتفاقی که واکنش انتقادآمیز ژان لوک گدار، کارگردان نامدار فرانسوی، را برانگیخت که در مصاحبه با روزنامه لیبراسیون گفت: «[جشنواره] کن هم یک سلاح تبلیغاتی است. آن‌ها هر چه باشد، کارشان تبلیغ زیبایی‌شناسی غربی است.» و ایران امسال هم مثل همیشه هدف این سلاح تبلیغاتی قرار گرفته است. جشنواره کن ۲۰۲۲ نیز با همین رویکرد سیاست‌زده و ضدنژادی به انتخاب فیلم‌ها و سینماگران ایرانی اقدام کرد. به این ترتیب که آثاری توهین‌آمیز علیه ایرانیان و دین اسلام را به عنوان نماینده سینمای ایران انتخاب کرد! بنابر اظهار نظر حاضران در جشنواره کن امسال، فیلم‌های ایرانی پذیرفته‌شده در کن ۲۰۲۲ بیش از قوت هنری و سینمایی به دلیل تصاویر ضدایرانی و ضداسلامی پذیرفته شدند.

پیشنهاد کارگردان را نپذیرفتم، چون نگاهش را دوست نداشتم

صحبت‌های شهاب حسینی و بیانیه خانه سینما هم بخشی دیگر از واکنش‌ها بود که به دنبال این اتفاق در شبکه‌های اجتماعی دست‌به‌دست شد. شهاب حسینی، بازیگری که خودش تجربه رفتن روی فرش قرمز کن را دارد، از این گفت که بازی در این فیلم را به او پیشنهاد داده‌اند، اما به دلیل علاقه نداشتن به موضوع و نگاه کارگردان، پیشنهادشان را نپذیرفته است. سازمان سینمایی هم بیانیه‌ای را در محکومیت این فیلم و اقدام سیاسی و مغرضانه جشنواره کن منتشر کرد. محمدرضا شفیعی، تهیه‌کننده سینما و تلویزیون، در پستی اینستاگرامی نوشت: «ما را ببخش ای امام زیباترین‌ها از بی‌عملی برای شما. چقدر دل‌گیر است نمک خوردن و نمکدان شکستن، آن هم با ولی نعمتی که جز رأفت و مهربانی کسی از او ندیده. چقدر سخت است که عنکبوت صفتان بخواهند به مهربان‌ترین مهربانان دهن کجی کنند. چه بدعهدی دارد این دنیای کمتر از آب دهان بزی! با هزار بار آب توبه هم پاک نمی‌شود سینمایی که بخواهد به شما کم‌ادبی کند. وواعجبا که ما زنده‌ایم!

جدول روز

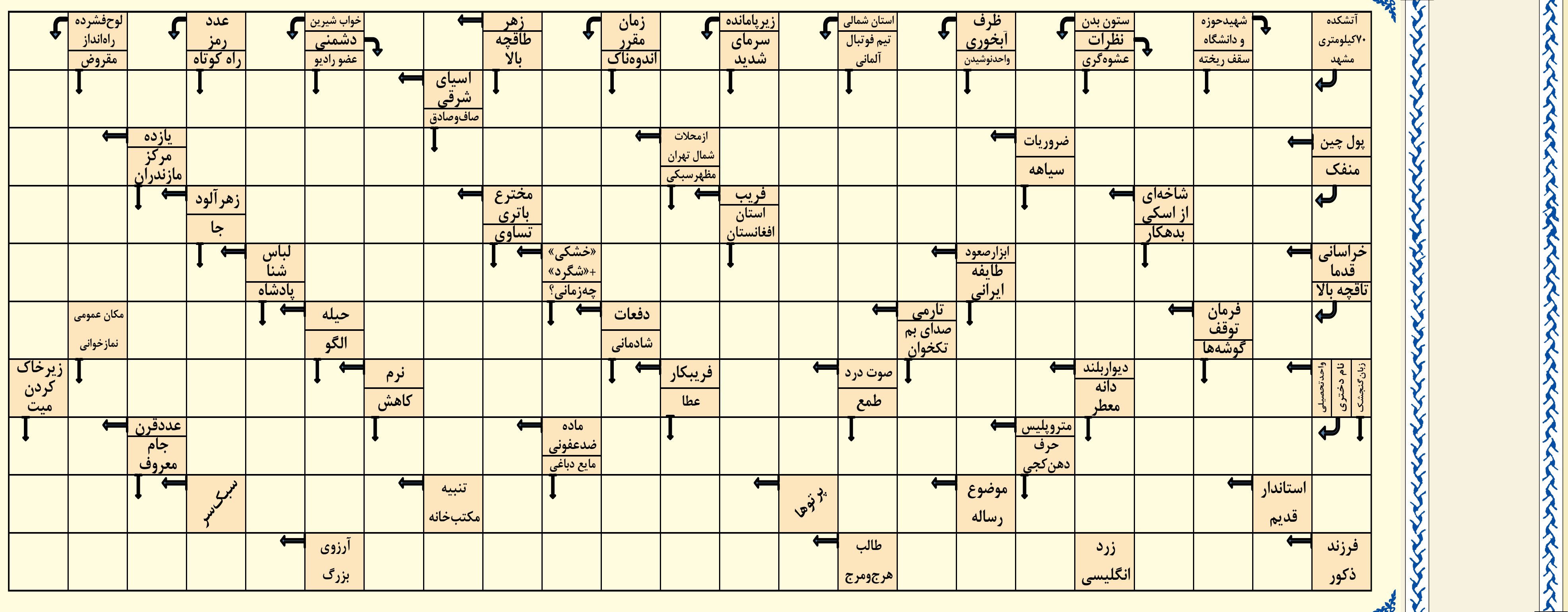

گفت‌وگو

مسعود زارعیان، فیلم‌ساز مشهدی، با انتقاد از کم‌کاری برای تولید فیلم با موضوع امام رضا(ع) بر این باور است که باید جواب سینما را با سینما داد

برای امام رضا(ع) چقدر فیلم ساخته‌ایم؟

شکیبا افخمی‌راد

بی‌حرمتی عوامل و سازندگان فیلم «عنکبوت مقدس» به ساحت مقدس امام رضا(ع) و مشهدالرضا(ع) دل مردم ایران را به درد آورده و واکنش‌های زیادی را به همراه داشته است. مسئولان فرهنگی و سینماگران هم در پی این اتفاق واکنش‌های زیادی را با صدور بیانیه یا منتشرکردن مطالبی در صفحات مجازی خود نشان داده‌اند. اما آیا اکتفا کردن به این بیانیه‌ها کافی است؟ مسعود زارعیان، سینماگر و مستندساز مشهدی، بر این باور است که با منفعلانه عمل کردن و بیانیه صادرکردن کاری پیش نمی‌رود. باید وارد میدان شویم و فیلم‌های باکیفیتی بسازیم تا تصویر درستی از مشهد مقدس را به جهانیان معرفی کنیم. او در گفت‌وگو با شهرآرا توضیحات بیشتری در این باره ارائه کرده که پیش روی شماست.

مسئولان شرمسار باشند

مسعود زارعیان در پاسخ به اینکه نهادها و متولیان فرهنگی چه واکنشی به اتفاقات رخ داده باید نشان دهند، می‌گوید: بهترین واکنش نهادها، مسئولان، ادارات ذی‌ربط، ارشاد و... این است که شرمسار باشند. شرمسار باشند به خاطر فرصت‌ها و استعدادهایی که در این چهل سال از بین رفت و نشد کار درست و خوبی برای امام رضا(ع) انجام دهیم. به گفته او، در همه این سال‌ها جوان‌ها و هنرمندان زیادی در این مرز و بوم و خاک مقدس وجود داشتند که با التماس می‌خواستند پروژه‌ای در دست بگیرند و برای حضرت رضا(ع) کاری انجام دهند، اما موفق نشدند.

این فیلم‌ساز حتی صدور بیانیه‌ها را در محکومیت ساخت فیلم «عنکبوت مقدس» کافی نمی‌داند و تأکید می‌کند: مسئولان فقط با صدور بیانیه خودشان را با قرص مسکن یک روزه التیام می‌دهند و می‌گویند که علیه این اتفاق موضع گرفته‌اند. ولی عمل درست و موقعیت‌هایی که از دست رفت کجاست؟ آن هم زمانی که ما حتی یک فیلم قابل دفاع درباره شهر مشهد و امام رضا(ع) نداریم. باید به حال این روزگارمان گریست.

حمایت نکردن از جشنواره‌ها

زارعیان با اشاره به دبیری‌اش در جشنواره‌ای با محوریت امام رضا(ع) یادآور می‌شود: من دبیر جشنواره فیلم مستند بهشت بودم که یک دوره سال ۱۳۹۷ برگزار شد و با اینکه دیگر ادامه پیدا نکرد، در خاطرات ماند. مدیر بعدی مؤسسه آفرینش‌های آستان قدس رضوی هم که آمد، هیچ اقدامی برای برگزاری دوباره این رویداد انجام نداد.

این مستندساز بیان می‌کند: من هشت دوره کارگاه بدون یک ریال هزینه برگزار کردم که حاصل آن تولید چهل اثر کارگاهی از سراسر ایران با موضوع امام رضا(ع)، حرم مطهر ایشان و مقوله زیارت بود، اما یک نفر بعد از آن سراغمان را نگرفت. من به عنوان فیلم‌ساز به سراغ تک‌تک مدیران رفتم، اما یکی نگفت فیلم بساز یا اصلا طرحت چه چیزی است. زارعیان همچنین می‌گوید: در این وضعیت که ما منفعل هستیم، «عنکبوت مقدس» ساخته می‌شود که وهن به شهر مقدس مشهد، حرم امام رضا(ع)، مردم و هم جوارهای امام رضا(ع) در آن اتفاق می‌افتد. حال ما باید بنشینیم، حرص بخوریم و فقط بگوییم که محکوم می‌کنیم.

به گفته این فیلم‌ساز، ما پس از چهل سال فقط محکوم می‌کنیم، در حالی که آن‌ها فیلم ساختند. ما هم باید فیلم بسازیم و سینما را باید با سینما جواب دهیم.

ضرورت تولید فیلم

زارعیان درباره وظیفه فیلم‌سازان در رویارویی با این اتفاقات می‌گوید: وظیفه فیلم‌سازها این است که هرقدر می‌توانند با چنگ و دندان برای امام رضا(ع) کار خوب بسازند. چون نشستن و نگاه کردن و منفعل بودن فایده‌ای ندارد.

این فیلم‌ساز تأکید می‌کند: فیلم‌سازان باید همه بودجه‌ای را که در اختیار دارند، در کار صرف کنند و دانش و توان فیلم‌سازی‌شان را بالا ببرند تا بتوانند کار باکیفیت بسازند. فیلم‌سازان باید با تولید محصول خوب به این حرکت‌ها پاسخ دهند و اگر آن‌ها بنشینند و دست روی دست بگذارند و محکوم کنند، فقط برای مدیران بالادستی‌شان خوشایند است. چون با بیانیه صادرکردن و متن‌ها و محکومیت‌ها هیچ کاری از پیش نمی‌رود.

نشان‌دادن تصویر درست از مشهد

زارعیان درباره آثاری که با محوریت حضرت رضا(ع) ساخته شده است، یادآور می‌شود: در این سال‌ها فقط یک سریال و چند کار سینمایی از رسول صدرعاملی و روح‌ا... حجازی و بهروز شعیبی ساخته شده است و دیگر کاری نه در حوزه مستند و نه داستانی درباره امام رضا(ع) و مشهد نداریم. در این بین فردی حمایت می‌شود و فیلم موهنی می‌سازد. آیا ما از اثری با محوریت امام رضا(ع) حمایت کرده‌ایم که ساخته شود؟ او تأکید می‌کند: باید دانشمان را بالا ببریم و از اندک فرصت‌هایمان استفاده کنیم و همه تلاشمان را بکنیم که بهترین کارها را برای حضرت بسازیم تا بتوانیم شفافیت‌سازی کنیم و نشان دهیم تصویر اصلی مشهد آنچه نشان می‌دهند، نیست.

این هنرمند می‌گوید: باید رشد و توان مشهد و حتی آسیب‌هایش را نشان دهیم و از جهات مختلف به آن نگاه کنیم تا بتوانیم تصویر درستی از مشهد برای مخاطب جهانی به نمایش بگذاریم. در این صورت اگر صد فیلم دیگر مانند «عنکبوت مقدس» هم ساخته شوند و صد فیلم‌ساز موهن هم بخواهند به این مکان مقدس و باور بی‌حرمتی کنند، راه به هیچ کجا نخواهند برد.

> وظیفه فیلم‌سازها این است که هرقدر می‌توانند با چنگ و دندان برای امام رضا(ع) کار خوب بسازند چون نشستن و نگاه کردن و منفعل بودن فایده‌ای ندارد

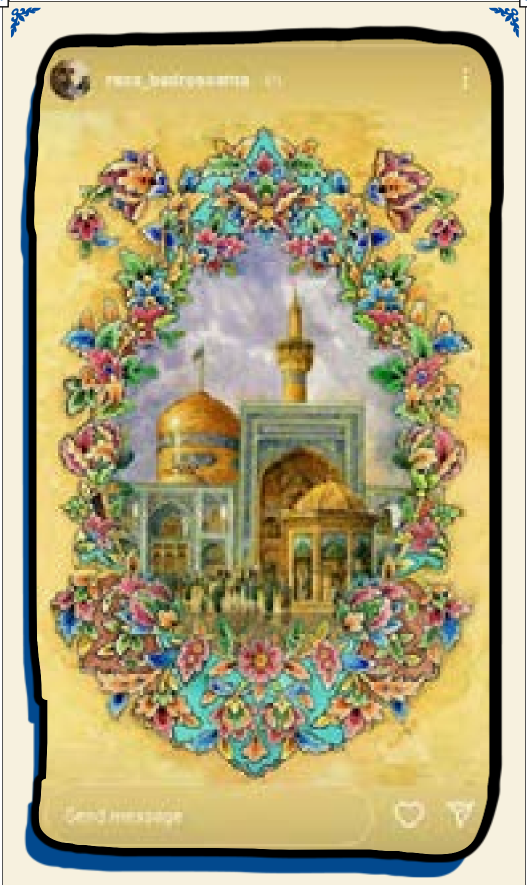

در میان واکنش‌های بی‌شمار روزنامه‌نگاران ایرانی و اهالی فرهنگ، برخی چهره‌های شناخته‌شده هنرهای تجسمی کشورمان نیز درباره اهانت فیلم «عنکبوت مقدس» به مقدسات و باورهای دینی شیعیان و مردم ایران واکنش نشان دادند. از آن جمله می‌توان به نشر دو اثر نگارگری از استاد محمدرضا بدرالسماء، نگارگر مشهور اصفهانی، اشاره کرد که دو اثرش را با موضوع امام رضا(ع) در صفحه اینستاگرامش منتشر کرد.

مشهد مقدس است

سید محمدرضا هاشمی
روزنامه‌نگار افغانستانی

شاید در ساعات گذشته تیزر فیلم سینمایی «عنکبوت مقدس» را دیده باشید که در آن مقدس‌ترین و ارزشمندترین نقطه جغرافیایی ایران به شکلی موهوم به تصویر کشیده شده است. پس از انتشار این تیزر، جمعیت زیادی از کاربران فضای مجازی در ایران اعتراضش را به روش‌های گوناگون به آن بیان و تأکید کردند که اهانت به حرم مطهر رضوی به هیچ وجه پذیرفتنی نیست. همه مجاوران مضجع منور رضوی خود را خادم الرضا(ع) می‌دانند، نه شهروندی شبیه شهروندان دیگر شهرهای کشور یا دنیا. آن‌ها به شهروندی این شهر افتخار می‌کنند و به آن می‌بالند. ما مشهدی‌ها همسایگی با علی بن موسی الرضا(ع) را از بخت خوش و اقبال روشنمان می‌دانیم. برای ما مردم مشهد، «مقدس» فقط یک صفت ساده پس از نام مشهد نیست، بلکه همه آن چیزی است که شهرمان دارد. مشهد، مقدس است؛ چون جایگاه دل‌های غریبان جهان است. مشهد مقدس است؛ چون با افتخار آرامگاه امام مهربانی‌ها را در آغوش گرفته است. مشهد مقدس است؛ چون پناهگاه بی‌پناهان جهان است. سال‌هاست که مردم مشهد افتخار نوکری حضرت ثامن الحجج(ع) را دارند و نور و درخشش ایشان است که شهر را دربرگرفته است؛ نوری که با چنین اقدامات پلید و سیاهی نه تنها از بین نمی‌رود که روشن‌تر و درخشان‌تر مسیر درست را به آزادگان جهان نشان می‌دهد.

مرحوم قیصر امین‌پور در غزلی که آن را به امام رضا(ع) تقدیم کرده است، می‌گوید:

اینک ای خوب، فصل غریبی سرآمد
چون تمام غریبان تو را می‌شناسند

موضوعی که در ماجرای تیزر توهین‌آمیز فیلم «عنکبوت مقدس» دوباره برایمان یادآوری شد، غربت امام هشتم(ع) است، غربتی که به نظر می‌رسد محدودیت زمانی ندارد و اگر تا ابد و تا همیشه کسانی باشند که به ساحت ایشان تعرض کنند، در مقابل ما مشهدی‌ها که دینمان به امام مهربانی مربوط به امروز و فردا نیست، با افتخار به زندگی در این شهر و هم‌جواری با این حریم قدسی، برای آن‌ها پاسخی روشن خواهیم داشت: مشهد مقدس است و صاحب آن امام مهربانی‌هاست.

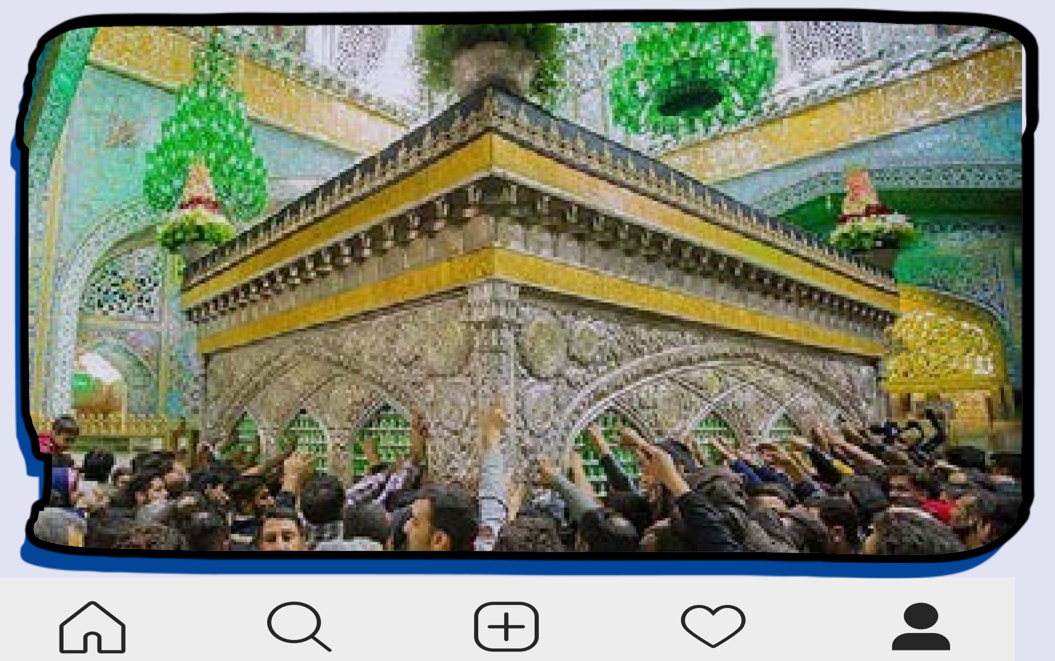

عشق مردم به شما بیشتر خواهد شد

سید محمود رضوی، تهیه‌کننده مشهدی سینما و مشاور رئیس مجلس شورای اسلامی، یکی از کسانی بود که به این فیلم واکنش نشان داد و نوشت: «حرم شما مقدس‌ترین نقطه کشور پهناور مان ایران است. کمتر ایرانی‌ای سراغ داریم که گوشه‌ای از حریم حرم شما پناه نگرفته باشد و روزی ملجأ درماندگی‌اش نشده باشید. مقام شما آن‌قدر بزرگ و عظیم است که توهین هیچ بی‌صفتی کمترین خدشه‌ای به اعتقادات این مردم به شما وارد نمی‌کند و عشق مردم را به شما بیشتر خواهد کرد. این مردم دلداده شما بوده و هستند و برای تک‌تک آن‌ها زیارت شما حج است. مدعی اگر هنر داشت که نیازمند دیده‌شدن با توهین به شما نبود.

سلام و صلوات خدا بر شما، سلطان سریر ارتضاء امام علی بن موسی الرضا المرتضی علیه آلاف التحیة و الثنا.»

توییت

عبدالمجید خرقانی
مفسر و محقق
بارها در زمان امام رضا(ع) اتفاق افتاد که افرادی به آن حضرت بی احترامی کردند، اما حضرت همیشه با مهربانی با آن‌ها برخورد می‌کرد، تا جایی که گاهی مأمون عباسی هم (دشمن درجه یک امام(ع)) از رفتارش خجالت می‌کشید. چطور دلتان آمد به چنین آقای مهربان و رئوفی جسارت کنین؟

محمدامین میرزایی
مدیرعامل خبرگزاری برنا
چقدر شریف است صحن و سرای امام‌الرئوف(ع). دلم برایش پر می‌زند و چه سرنوشت شومی در انتظار کسی است که می‌خواهد با توهین به این حرم برای خود نامی دست و پا کند.

مسعود براتی
فعال رسانه
خیزش اجتماعی و وحدت حول امام‌مهربانی‌ها چه حس و حال خوبی داره. السلام علیک یا علی بن‌موسی الرضا.

عبدا... گنجی
مدیرمسئول روزنامه همشهری
با عرض پوزش از هنرمندان باشرف. خودتون در پشت صحنه به هم تجاوز می کنید، خودتون از تجاوز به هم، گلایه و شکایت را افشاگرانه به رسانه می برید. خودتون این تجاوز را از پشت صحنه به روی صحنه (فیلم) می‌آورید بعد می اندازید گردن امام رضا؟ شرم.

ناویاب

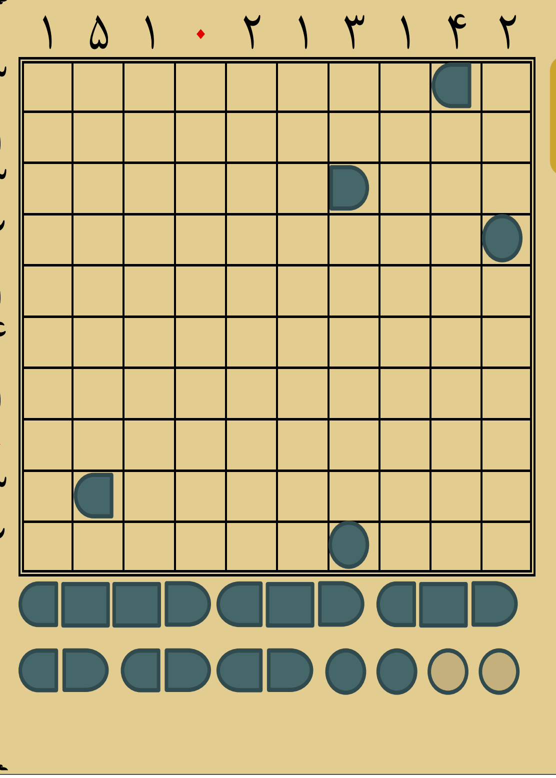

قوانین بازی: «رزم‌ناو» در ۴ خانه، «ناوشکن» در ۳ خانه، «اژدرافکن» در ۲ خانه و «زیردریایی» در ۱ خانه، از اقیانوس حوزه استحفاضی ما مخفی شده‌اند. اعداد بیرون اقیانوس، تعداد ادوات مخفی شده را نشان می‌دهد. ادوات به صورت افقی یا عمودی پنهان شده‌اند و هیچ کدام مورب نیستند و به هیچ وجه با هم همسایه نمی‌شوند. (حتی از گوشه‌ها)

پاسخ ناویاب

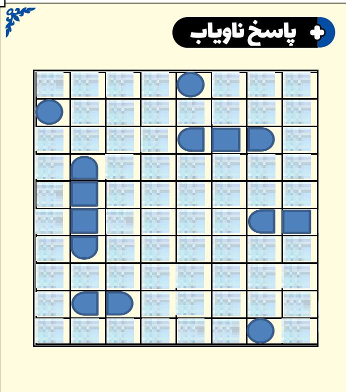

پاسخ سودوکو

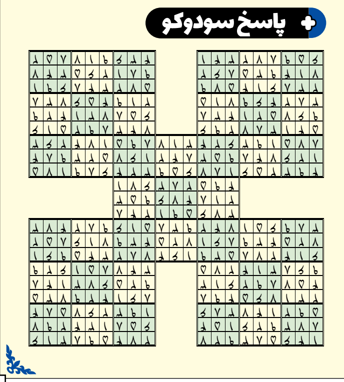

سودوکو

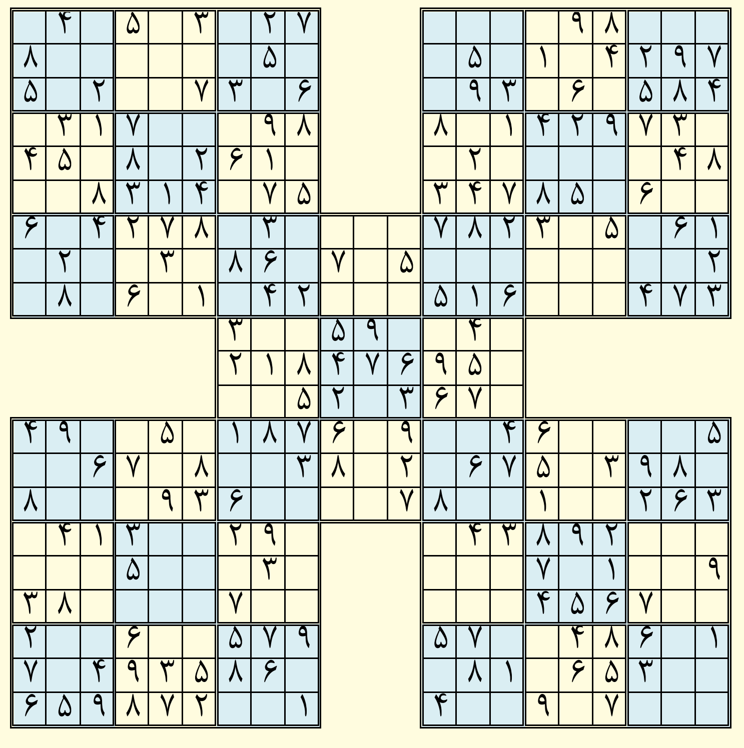

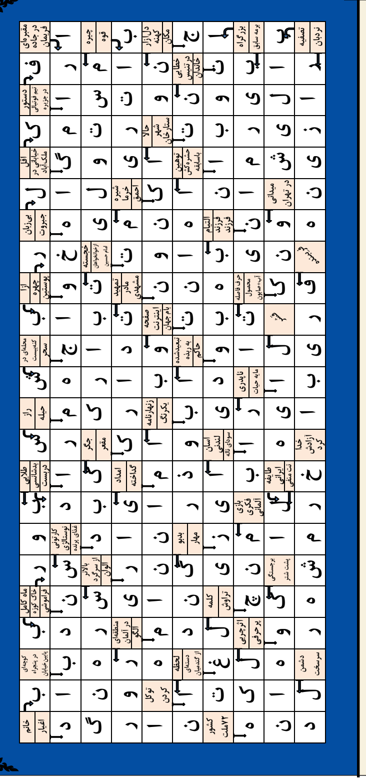پاسخ جدول شماره گذشته